

EUROPESE RAAD

**Brussel, 20 december 2013
(OR. en)**

EUCO 217/13

**CO EUR 15
CONCL 8**

BEGELEIDENDE NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: **EUROPESE RAAD
19/20 december 2013**

CONCLUSIES

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Europese Raad (19/20 december 2013).

Voor het eerst sedert de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft de Europese Raad van gedachten gewisseld over het thema defensie. De Europese Raad heeft bepaald voor welke prioritaire acties nauwer moet worden samengewerkt. Deze gedachtewisseling is voorafgegaan door een ontmoeting met de secretaris-generaal van de NAVO. Hij heeft uitgelegd wat hij als de huidige en toekomstige uitdagingen op veiligheidsgebied zag, en zijn voldoening uitgesproken over de lopende inspanningen en engagementen van de EU en haar lidstaten, die hij verenigbaar met, en strekkend tot voordeel van, de NAVO achtte.

De Europese Raad heeft zijn waardering uitgesproken voor de algemene oriëntatie die de Raad heeft bereikt met betrekking tot het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme, dat een van de hoekstenen van de bankenunie zal worden. De Europese Raad heeft een evaluatie gemaakt van de economische situatie en de vorderingen met de uitvoering van het Pact voor groei, banen en concurrentievermogen. De Europese Raad heeft ook de voornaamste kenmerken van de Partnerschappen voor groei, banen en concurrentievermogen ter ondersteuning van structurele hervormingen op een rijtje gezet, met de bedoeling de besprekingen vóór oktober volgend jaar af te ronden.

I. GEMEENSCHAPPELIJK VEILIGHEIDS- EN DEFENSIEBELEID

1. Defensie is belangrijk. Een doeltreffend gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid ('GVDB') helpt de veiligheid van de Europese burgers te verbeteren en draagt bij tot vrede en stabiliteit in de ons omringende landen en daarbuiten. De strategische en geopolitieke omgeving van Europa is echter snel aan het veranderen. Gekrompen defensiebudgetten in Europa zetten een rem op het ontwikkelen, inzetten en in stand houden van militaire vermogens. Gefragmenteerde Europese defensiemarkten brengen de houdbaarheid en de concurrentiepositie van de Europese defensie- en veiligheidsindustrie in gevaar.

2. De Unie en de lidstaten moeten méér verantwoordelijkheid opnemen om deze problemen aan te pakken, willen zij door middel van het GVDB bijdragen tot de handhaving van vrede en veiligheid, samen met belangrijke partners zoals de Verenigde Naties en de NAVO. Het GVDB zal zich in volledige complementariteit met de NAVO blijven ontwikkelen, zulks binnen het overeengekomen kader van het strategische partnerschap tussen de EU en de NAVO en met eerbiediging van de autonome besluitvorming en de procedures van beide organisaties. Daartoe moeten zij over de nodige middelen beschikken en een voldoende hoog investeringsniveau in stand houden. Vandaag maakt de Europees Raad zich sterk voor de verdere uitbouw van een geloofwaardig en doeltreffend GVDB, in overeenstemming met het Verdrag van Lissabon en de kansen die het daartoe biedt. De Europese Raad verzoekt de lidstaten de defensiesamenwerking te intensiveren door de capaciteit voor het uitvoeren van missies en operaties te verbeteren, en door volledig op synergie in te zetten, teneinde de ontwikkeling en de beschikbaarheid van de vereiste civiele en militaire vermogens te verbeteren, daarin gesteund door een verder geïntegreerde, duurzamer, innovatiever en meer concurrerende Europese industriële en technologische defensiebasis (EDTIB). Dit zal ook voordelen opleveren op het vlak van groei, werkgelegenheid en innovatie voor de hele Europese industriesector.
3. In antwoord op de conclusies van de Europese Raad van december 2012 hebben de Commissie, de hoge vertegenwoordiger, het Europees Defensieagentschap en de lidstaten belangrijk werk verricht. De Raad heeft op 25 november 2013 substantiële conclusies aangenomen, die de Europese Raad onderschrijft.
4. Op basis van deze conclusies heeft de Europese Raad een aantal maatregelen als prioritair aangemerkt, die in drie thematische clusters kunnen worden ondergebracht: het verhogen van de doeltreffendheid, de zichtbaarheid en het effect van het GVDB; het verbeteren van de vermogensontwikkeling en het versterken van de Europese defensie-industrie.

a) De doeltreffendheid, de zichtbaarheid en het effect van het GVDB verhogen

5. De afgelopen jaren is op een aantal GVDB-gebieden vooruitgang geboekt. De talrijke civiele en militaire crisisbeheersingsmissies en -operaties over de hele wereld vormen een tastbaar bewijs van de inzet van de Unie voor internationale vrede en veiligheid. Momenteel zet de Unie in het kader van haar GVDB meer dan 7 000 mensen in, in twaalf civiele missies en vier militaire operaties. De Europese Unie en haar lidstaten kunnen internationaal naar voren treden met hun unieke vermogen om op een consistente manier beleid en instrumenten te combineren, gaande van diplomatie, veiligheid en defensie tot financiering, handel, ontwikkeling en justitie. De verdere verbetering van de doelmatigheid en doeltreffendheid van deze integrale EU-aanpak, mede zoals die op EU-crisisbeheersing wordt toegepast, is nu prioritair. In dit verband verwelkomt de Europese Raad de gezamenlijke mededeling die de Commissie en de hoge vertegenwoordiger hebben gepresenteerd.
6. De Unie blijft vastbesloten nauw samen te werken met haar mondiale, trans-Atlantische en regionale partners. Deze samenwerking moet verder worden uitgebouwd in een geest van onderlinge versterking en complementariteit.
7. De Europese Raad benadrukt hoe belangrijk het is dat partnerlanden en regionale partnerorganisaties worden gesteund, door waar nodig opleiding, advies, uitrusting en middelen te verstrekken, opdat zij steeds beter in staat zouden zijn crises zelf te voorkomen en te beheersen. De Europese Raad verzoekt de lidstaten, de hoge vertegenwoordiger en de Commissie zorg te dragen voor een zo groot mogelijke samenhang tussen de maatregelen die in dit verband door de Unie en door de lidstaten worden genomen.

8. De EU en haar lidstaten moeten in staat zijn de juiste civiele en militaire middelen snel en doeltreffend te plannen en in te zetten. De Europese Raad benadrukt dat het snellereactie-vermogen van de EU moet worden verbeterd, onder meer door flexibeler en beter inzetbare EU-gevechtsgroepen, indien de lidstaten daartoe besluiten. De financiële aspecten van EU-missies en -operaties moeten op korte termijn worden onderzocht, mede in het kader van de herziening van het Athenamechanisme, teneinde de regeling voor de financiering ervan te verbeteren, op basis van een verslag van de hoge vertegenwoordiger. De Europese Raad verzoekt de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten ervoor te zorgen dat de procedures en voorschriften voor civiele missies de Unie in staat stellen flexibeler op te treden en sneller civiele EU-missies op de been te brengen.
9. Op het vlak van veiligheid blijven zich nieuwe uitdagingen aandienen. De interne en de externe veiligheidsdimensie van Europa zijn steeds sterker met elkaar verbonden. Om de EU en haar lidstaten in staat te stellen om hierop, in samenhang met inspanningen van de NAVO, in te spelen, vraagt de Europese Raad:
- in 2014 een EU-beleidskader voor cyberdefensie tot stand te brengen, op basis van een voorstel van de hoge vertegenwoordiger in samenwerking met de Commissie en het Europees Defensieagentschap;
  - uiterlijk in juni 2014 een EU-strategie voor maritieme veiligheid aan te nemen, op basis van een gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger, rekening houdend met de standpunten van de lidstaten, en in aansluiting daarop actieplannen uit te werken om problemen in de maritieme sfeer het hoofd te bieden;
  - meer synergie tussen het GVDB en de actoren van het beleid inzake vrijheid/veiligheid/recht te bewerkstelligen om horizontale vraagstukken als illegale migratie, georganiseerde criminaliteit en terrorisme aan te pakken;
  - vorderingen te maken met het uitbouwen van de GVDB-steun voor derde landen en regio's, om hen te helpen hun grenzen beter te beheren;
  - de samenwerking nog te intensiveren om uitdagingen op het vlak van energiezekerheid aan te pakken.

De Europese Raad verzoekt de hoge vertegenwoordiger in nauwe samenwerking met de Commissie een analyse te maken van de gevolgen van veranderingen op mondiaal vlak, en in de loop van 2015 na overleg met de lidstaten aan de Raad te rapporteren over de problemen en kansen die daaruit voor de Unie voortvloeien.

b) De ontwikkeling van vermogens bevorderen

10. Om cruciale vermogens te kunnen behouden, tekorten te kunnen wegwerken en redundantie te voorkomen is het van primordiaal belang dat wordt samengewerkt bij de ontwikkeling van militaire vermogens. Door bundeling aan de vraagzijde, consolidatie van voorschriften en benutting van schaalvoordelen zullen de lidstaten nog efficiënter gebruik kunnen maken van de middelen en, onder meer met belangrijke partnerorganisaties als de NAVO, interoperabiliteit kunnen garanderen. Een op samenwerking gebaseerde aanpak - waarbij bereidwillige lidstaten of groepen lidstaten op basis van gemeenschappelijke normen vermogens ontwikkelen of afspraken maken over het gemeenschappelijk gebruik of onderhoud van vermogens, of over gemeenschappelijke opleidingen, en tegelijk toegang hebben tot deze vermogens - zal de deelnemers schaalvoordelen opleveren en hun militaire doeltreffendheid verbeteren.

11. De Europese Raad blijft vastbesloten cruciale capaciteit te verstrekken en de kritieke tekorten aan te pakken door middel van concrete projecten van de lidstaten die door het Europees Defensieagentschap worden gesteund. Indachtig dat de vermogens eigendom zijn van de lidstaten en door hen worden geëxploiteerd, verwelkomt hij derhalve:
  - wat betreft de ontwikkeling van systemen voor op afstand bestuurde luchtvaartuigen (RPAS) binnen de tijdspanne 2020-2025: voorbereidingen voor een programma voor een volgende generatie van Europese RPAS voor middelgrote hoogte en lange duur; de oprichting van een gemeenschap van RPAS-gebruikers onder de deelnemende lidstaten die eigenaar of exploitant zijn van deze RPAS; nauwe synergieën met de Europese Commissie op het gebied van regelgeving (met het oog op een initiële integratie van RPAS in het Europees luchtvaartstelsel tegen 2016); passende financiering vanaf 2014 voor O&O-activiteiten;

- wat betreft de ontwikkeling van capaciteit voor bijtanken in de lucht: vorderingen met het vergroten van de algemene capaciteit en met het verminderen van de fragmentatie, in het bijzonder wat betreft de totstandbrenging van een multifunctionele capaciteit van tank- /transportvliegtuigen, met synergieën op het gebied van certificering, kwalificatie, operationele ondersteuning en opleiding;
  - wat betreft satellietcommunicatie: voorbereidingen voor de volgende generatie van gouvernementele satellietcommunicatie door middel van nauwe samenwerking tussen de lidstaten, de Commissie en het Europees Ruimteagentschap; in 2014 moet een gebruikersgroep zijn opgericht;
  - wat betreft cyberaangelegenheden: opstelling van een stappenplan en concrete projecten die toegespitst zijn op opleiding en oefeningen, verbetering van de civiel-militaire samenwerking op basis van de cyberbeveiligingsstrategie van de EU, alsook de bescherming van middelen tijdens EU-missies en -operaties.
12. De samenwerking moet worden bevorderd door de transparantie van en informatiedeling bij defensieplanning te verbeteren, opdat nationale planners en besluitvormers zich kunnen beraden op een grotere convergentie van de behoeften aan vermogens en van tijdschema's. Ter bevordering van een systematischer samenwerking op lange termijn verzoekt de Europese Raad de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap uiterlijk eind 2014 met een passend beleidskader te komen, in volledige samenhang met de bestaande planningsprocessen van de NAVO.
13. De Europese Raad is ingenomen met de bestaande samenwerkingsmodellen, bijvoorbeeld het Europees luchttransportcommando (EATC), en moedigt de lidstaten aan op zoek te gaan naar manieren om het EATC-model ook op andere gebieden toe te passen.

14. De Europese Raad is verheugd over de vooruitgang in de samenwerking die dankzij de gedragscode van het Europees Defensieagentschap inzake het bundelen en delen van vermogens is geboekt. Hij spoort ertoe aan, nieuwe stimulansen en innovatieve benaderingen voor deze samenwerking te ontwikkelen, onder meer door te onderzoeken welke fiscale maatregelen zonder marktverstoring effect kunnen worden genomen, met inachtneming van de vigerende Europese wetgeving. Hij verzoekt het Europees Defensieagentschap om na te gaan op welke manieren de lidstaten effectiever en efficiënter kunnen samenwerken in het kader van systemen van gebundelde aankoop, en uiterlijk eind 2014 daarover verslag uit te brengen aan de Raad.

15. Gelet op de veelvuldige inzet van missies van civiele aard, vraagt de Europese Raad dat de civiele vermogens sterker worden ontwikkeld en benadrukt hij dat het belangrijk is het plan voor de ontwikkeling van civiele vermogens volledig uit te voeren.

c) Versterking van de Europese defensiesector

16. Europa heeft een meer geïntegreerde, duurzamer, innovatiever en meer concurrerende industriële en technologische defensiebasis (EDTIB) nodig om defensievermogens te kunnen ontwikkelen en in stand houden. Dit kan tevens de strategische autonomie van Europa en het vermogen om met partners te handelen, ten goede komen. De EDTIB moet worden versterkt om de operationele doeltreffendheid en voorzieningszekerheid te verzekeren, mondiaal concurrerend te blijven en werkgelegenheid, innovatie en groei overal in de EU te stimuleren. Deze inspanningen moeten een inclusief proces vormen met mogelijkheden voor de defensiesector in de EU, evenwichtig zijn en ten volle in overeenstemming met het Unierecht. De Europese Raad beklemtoont dat de vaardigheden die als essentieel voor de toekomst van de Europese defensiesector zijn aangemerkt, verder moeten worden ontwikkeld.

17. Een goed functionerende defensiemarkt, gebaseerd op openheid, gelijke behandeling en kansen, en transparantie voor alle Europese leveranciers, is van cruciaal belang. De Europese Raad toont zich ingenomen met de mededeling van de Commissie "Naar een meer competitieve en efficiënte defensie- en veiligheidssector". Hij neemt er nota van dat de Commissie, in nauwe samenwerking met de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap, een stappenplan voor de uitvoering zal uitwerken. Hij benadrukt hoe belangrijk het is dat de twee defensierichtlijnen van 2009 volledig en correct worden uitgevoerd en toegepast, onder andere om de markt open te stellen voor onderaannemers in heel Europa, schaalvoordelen te bewerkstelligen en een betere circulatie van defensieproducten mogelijk te maken.

Onderzoek - tweërlei gebruik

18. Om de concurrentiepositie op lange termijn van de Europese defensie-industrie te verzekeren en de noodzakelijke moderne vermogens veilig te stellen, is het essentieel de expertise op het gebied van defensieonderzoek en defensietechnologie te behouden, met name wat kritieke defensietechnologieën betreft. De Europese Raad verzoekt de lidstaten, méér te investeren in coöperatieve onderzoeksprogramma's, in het bijzonder wat op samenwerking gebaseerde investeringen betreft, en naar een zo groot mogelijke synergie tussen nationaal en uniaal onderzoek te streven. Civiel onderzoek en defensieonderzoek versterken elkaar, onder meer op het vlak van sleuteltechnologieën en technologie inzake energie-efficiëntie. In dit verband neemt de Europese Raad er met tevredenheid kennis van dat de Commissie zal evalueren hoe de resultaten van het Horizon 2020-programma ook voor de industriële capaciteit van de defensie- en de veiligheidssector voordelen kunnen opleveren. Hij verzoekt de Commissie en het Europees Defensieagentschap nauw met de lidstaten samen te werken om voorstellen uit te werken ter bevordering van verder onderzoek naar technologieën voor tweërlei gebruik. Er zal een voorbereidende actie inzake GVDB-gerelateerd onderzoek worden opgezet, en daarbij zal zo veel mogelijk naar synergieën met nationale onderzoeksprogramma's worden gestreefd.

Certificering en normalisatie

19. De ontwikkeling van normen en certificeringsprocedures voor defensiemateriaal leidt tot kostenvermindering, harmonisatie van de vraag en meer interoperabiliteit. Het Europees Defensieagentschap en de Commissie zullen tegen medio 2014 een stappenplan uitwerken voor de ontwikkeling van industriële normen op defensiegebied, waarbij overlapping met bestaande normen, in het bijzonder NAVO-normen, wordt vermeden. Samen met de Commissie en de lidstaten zal het Europees Defensieagentschap tevens keuzemogelijkheden uitwerken om de kosten van militaire certificering te drukken, mede door de wederzijdse erkenning daarvan tussen de EU-lidstaten op te voeren. Het agentschap dient medio 2014 over beide aangelegenheden aan de Raad te rapporteren.

Kleine en middelgrote ondernemingen

20. Kleine en middelgrote ondernemingen vormen een belangrijke schakel in de defensie-toeleveringsketen, en zijn een bron van innovatie en belangrijke aanjagers voor het concurrentievermogen. De Europese Raad wijst op het belang van een grensoverschrijdende markttoegang voor kleine en middelgrote ondernemingen, en benadrukt dat de mogelijkheden die het EU-recht biedt op het vlak van onderaanneming en algemene overdrachtsvergunningen, ten volle moeten worden benut en verzoekt de Commissie te onderzoeken welke bijkomende maatregelen kunnen worden genomen om de toeleveringsketens voor kleine en middelgrote ondernemingen uit alle lidstaten open te stellen. Ook is het van cruciaal belang dat regionale netwerken van kleine en middelgrote ondernemingen en strategische clusters worden gesteund. De Europese Raad verwelkomt de voorstellen van de Commissie om de toegang van kleine en middelgrote ondernemingen tot de defensie- en de veiligheidsmarkt te bevorderen en een grote betrokkenheid van deze ondernemingen bij toekomstige financieringsprogramma's van de EU te stimuleren.

Voorzieningszekerheid

21. De Europese Raad beklemtoont dat regelingen inzake voorzieningszekerheid belangrijk zijn voor het uitwerken van plannen en samenwerking op lange termijn, en voor het functioneren van de interne defensiemarkt. Hij toont zich ingenomen met de recente vaststelling binnen het Europees Defensieagentschap van een verbeterde kaderregeling inzake voorzieningszekerheid, en verzoekt de Commissie om met de lidstaten en in samenwerking met de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap een stappenplan op te stellen voor een integrale regeling voor EU-brede voorzieningszekerheid die rekening houdt met het mondiaal geworden karakter van kritieke toeleveringsketens.

d) Verdere stappen

22. De Europese Raad verzoekt de Raad, de Commissie, de hoge vertegenwoordiger, het Europees Defensieagentschap en de lidstaten, elk binnen hun eigen bevoegdheden, vastberaden en verifieerbare actie te ondernemen om uitvoering te geven aan de bovenstaande richtsnoeren. De Europese Raad zal in juni 2015 evalueren welke concrete vorderingen op al deze punten zijn gemaakt en verdere aansturing geven in het licht van een verslag dat de Raad aan de hand van bijdragen van de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en het Europees Defensieagentschap zal opstellen.

II. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID

23. De Europese Raad is ingenomen met de door de Commissie ingediende jaarlijkse groei-analyse 2014 en het waarschuwingsmechanismeverslag. Hij is zich ervan bewust dat het economisch herstel weliswaar nog bescheiden, ongelijk en broos is, maar dat de economische vooruitzichten geleidelijk positiever worden. Er wordt vooruitgang geboekt met gedifferentieerde, groeivriendelijke begrotingsconsolidatie, het intern evenwichtsherstel en de reparatie van bankbalansen. De werkloosheid is gestabiliseerd, maar blijft onaanvaardbaar hoog. Een resolute en ambitieuze uitvoering van overeengekomen beleidsmaatregelen zal economisch herstel en het creëren van werkgelegenheid in 2014 en 2015 ondersteunen.
24. De lidstaten en de Europese Unie zullen vastberaden blijven optreden om duurzame groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen te stimuleren overeenkomstig de vijf prioriteiten van de jaarlijkse groeianalyse.

25. In de jaarlijkse groeianalyse wordt aangemerkt op welke gebieden er nog grote uitdagingen bestaan en nog meer vooruitgang moet worden geboekt. Er moet met name werk worden gemaakt van een beter functioneren en meer flexibiliteit van de eengemaakte markt voor producten en diensten, een gunstiger ondernemingsklimaat, alsook van een verdere reparatie van bankbalansen teneinde financiële fragmentatie tegen te gaan en normale kredietverstrekking aan de economie te herstellen. Prioriteit dient te worden verleend aan het bevorderen van het concurrentievermogen, het ondersteunen van het scheppen van banen en het bestrijden van de werkloosheid, in het bijzonder de jongerenwerkloosheid, onder meer door middel van de volledige uitvoering van de jongerengarantie, alsmede aan de follow-up van hervormingen met betrekking tot het functioneren van de arbeidsmarkten.

Beleidsmaatregelen moeten met name gericht zijn op:

- het versterken van belastingprikkelers en andere stimulansen voor het scheppen van banen, onder meer door de belastingdruk te verschuiven weg van arbeid;
- het verlengen van de beroepsloopbanen, verhogen van de arbeidsmarktparticipatie, intensiveren van actieve arbeidsmarktmaatregelen en het verder moderniseren van de onderwijs- en opleidingsstelsels, daaronder begrepen een leven lang leren en beroepsopleiding;
- het bewerkstelligen dat ontwikkelingen inzake arbeidskosten sporen met productiviteitsverhogingen;
- het aanpakken van de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden;
- het verhogen van de arbeidsmobiliteit.

Innovatiebevorderende beleidsmaatregelen die leiden tot een verhoogde productiviteit blijven cruciaal.

Uitvoering van het Pact voor groei en banen

26. Het in juni 2012 goedgekeurde Pact voor groei en banen blijft een van de belangrijkste instrumenten van de EU om groei, investeringen en werkgelegenheid een nieuwe impuls te geven en Europa's concurrentievermogen te verbeteren. De uitvoering van het pact blijft essentieel voor de verwezenlijking van deze doelstellingen. Hoewel er op een aantal gebieden aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt, moeten de inspanningen worden voortgezet om ervoor te zorgen dat de mogelijkheden van het pact optimaal worden benut. De Raad moet daar geregeld op toezien. In dit verband verheugt de Europese Raad zich tevens over de aanneming van het meerjarig financieel kader 2014-2020 en de daarmee verband houdende financiële programma's ter ondersteuning van de verwezenlijking van de Europa 2020-strategie.

De strijd tegen de jongerenwerkloosheid blijft een hoofddoelstelling van de EU-strategie ter bevordering van groei, concurrentievermogen en banen. In dit verband vraagt de Europese Raad de lidstaten die hun uitvoeringsplannen voor de jongerengarantie nog niet hebben ingediend, dit onverwijld te doen. De Europese Raad herhaalt zijn voornemen om het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief uiterlijk in januari 2014 volledig operationeel te maken.

Het herstel van de normale kredietverstrekking aan de economie, met name aan het midden- en kleinbedrijf, blijft een prioriteit. De Europese Raad is ingenomen met de kapitaalverhoging van de EIB waardoor de bank haar uitleencapaciteit voor de hele EU met 38% kan vergroten tot 62 miljard euro dit jaar. Hij verheugt er zich ook over dat de EIB-groep in 2013 steun ten belope van 23,1 miljard euro biedt aan het midden- en kleinbedrijf en midcap-ondernemingen in alle 28 lidstaten van de EU. Overeenkomstig zijn conclusies van oktober 2013 herhaalt de Europese Raad zijn oproep om in januari 2014 van start te gaan met het initiatief voor kleine en middelgrote ondernemingen, terwijl verder moet worden gewerkt aan de ontwikkeling van instrumenten voor de toekomst. De Europese Raad vraagt de lidstaten die aan dit initiatief meedoen, om de Commissie en de EIB uiterlijk eind dit jaar in kennis te stellen van hun bijdragen. Tegen deze achtergrond verwelkomt hij het nieuwe mandaat van de EIB aan het Europees Investeringsfonds (EIF) van maximaal 4 miljard euro, en hij roept de Commissie en de EIB op om de capaciteit van het EIF door middel van een kapitaalsverhoging verder te versterken met als doel uiterlijk in mei 2014 een definitief akkoord te bereiken.

De Europese Raad vraagt de inspanningen op te voeren, meer bepaald met het oog op de spoedige aanneming van de resterende wetgeving in het kader van de wetgevingspakketten eengemaakte markt I en II en de snelle uitvoering van de daarin vervatte maatregelen. Hij vraagt concreet de medewetgevers om snel tot een akkoord te komen over de twee nog resterende wetgevingsvoorstellen in het kader van het wetgevingspakket eengemaakte markt I ("detachering van werknemers" en "e-identificatie").

De Europese Raad roept tevens op tot verdere actie om de lasten van regelgeving te verminderen door de uitvoering en verdere ontwikkeling van het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit), en ziet ernaar uit tijdens zijn bijeenkomst in juni overeenstemming te bereiken over verdere stappen in die richting. De Europese Raad zal deze aangelegenheid ieder jaar opnieuw bekijken in het kader van het Europees Semester.

27. Onder verwijzing naar zijn conclusies van mei 2013 vraagt de Europese Raad om grotere vorderingen op mondiaal en EU-niveau, bij de bestrijding van belastingfraude en -ontduiking, agressieve fiscale planning, grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS) en het witwassen van geld. De Europese Raad prijst het werk dat in de OESO en andere internationale fora is verricht om een antwoord te geven op de problematiek van de belastingheffing en om de eerlijkheid en doeltreffendheid van de belastingstelsels te waarborgen, met name de ontwikkeling van een mondiale norm voor de automatische uitwisseling van informatie, teneinde tot een vlak speelveld te komen. Voortbouwend op het elan in de richting van meer transparantie in belastingaangelegenheden, roept de Europese Raad de Raad op om begin 2014 tot een unaniem politiek akkoord over de richtlijn administratieve samenwerking te komen. Hij vraagt dat vaart wordt gezet achter de onderhandelingen met Europese derde landen, en hij verzoekt de Commissie hem tijdens zijn voorjaarsbijeenkomst in maart een voortgangsverslag voor te leggen. In het licht daarvan zal de herziene richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden uiterlijk in maart 2014 worden vastgesteld. De Europese Raad neemt kennis van het verslag van de Raad aan de Europese Raad over belastingvraagstukken, verwelkomt de oprichting door de Commissie van de deskundigengroep op hoog niveau belasting van de digitale economie en verzoekt de Commissie om, rekening houdend met de werkzaamheden van de OESO, doeltreffende oplossingen voor te stellen die verenigbaar zijn met de werking van de interne markt, en zo spoedig mogelijk verslag uit te brengen aan de Raad. Er moet ook snel vooruitgang worden geboekt met een akkoord inzake de wijziging van de moeder-dochterrichtlijn.

De Europese Raad dringt aan op verdere vooruitgang op het gebied van het vrijgeven van niet-financiële informatie door grote groepen.

III. ECONOMISCHE EN MONETAIRE UNIE

28. Sedert de presentatie in december vorig jaar van het verslag "Naar een echte EMU", is er vooruitgang geboekt met de essentiële bouwstenen die de architectuur van de economische en monetaire unie (EMU) moeten verstevigen. De Europese Raad heeft zijn besprekingen toegespitst op de bankenunie en de economische unie. Dit proces bouwt voort op het institutionele kader van de EU, met volledige inachtneming van de integriteit van de eengemaakte markt, waarbij een vlak speelveld voor de EU-lidstaten wordt gewaarborgd. Het zal open en transparant zijn voor lidstaten die niet deelnemen aan de gemeenschappelijke munt.

Bankenunie

29. De Europese Raad verwelkomt het definitieve akkoord dat de wetgevers hebben bereikt over de richtlijn depositogarantiestelsel en de richtlijn bankherstel en -afwikkeling. Hij is ook ingenomen met de algemene oriëntatie en de specifieke conclusies die de Raad heeft bereikt met betrekking tot het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme. Dit mechanisme zal, samen met het reeds vastgestelde gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een cruciale stap in de voltooiing van de bankenunie vormen. De Europese Raad roept de wetgevers op het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme vóór het einde van de lopende zittingsperiode vast te stellen.

Partnerschappen voor groei, banen en concurrentievermogen

30. In de afgelopen jaren is er significante vooruitgang geboekt op het gebied van economische governance. De Europa 2020-strategie en het Europees semester vormen een geïntegreerd proces van beleidscoördinatie ter bevordering van slimme, duurzame en inclusieve groei in Europa. In de eurozone moet de coördinatie van het economisch beleid verder worden versterkt teneinde te zorgen voor convergentie binnen de EMU en hogere niveaus van duurzame groei. Een nauwere coördinatie van het economisch beleid zal ertoe bijdragen economische zwakheden in een vroeg stadium op te sporen en tijdig te verhelpen.
31. Daartoe is het essentieel dat de mate van inzet voor, betrokkenheid bij en uitvoering van economische beleidsmaatregelen en hervormingen in de lidstaten in de eurozone wordt verhoogd, waarbij een en ander wordt geschraagd door een sterke democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht op het niveau waarop de besluiten worden genomen en uitgevoerd.
32. In dit verband is het van cruciaal belang dat hervormingen van de lidstaten op belangrijke gebieden voor groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid, die essentieel zijn voor de vlotte werking van de EMU in haar geheel, worden gefaciliteerd en ondersteund. Partnerschappen op basis van een regeling van onderling overeengekomen contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen zouden bijdragen aan het faciliteren en ondersteunen van deugdelijk beleid voordat landen te kampen krijgen met ernstige economische moeilijkheden.

33. Dit systeem zou worden geïntegreerd in het Europees semester, openstaan voor lidstaten buiten de eurozone en volledig stroken met alle aspecten van de eengemaakte markt. Het zou gelden voor alle lidstaten in de eurozone, maar niet voor lidstaten waarvoor een macro-economisch aanpassingsprogramma loopt.

34. Onderling overeengekomen contractuele afspraken zouden een breed scala aan beleidslijnen en maatregelen bestrijken voor het aanjagen van de groei en het scheppen van banen, waarbij onder meer zal worden gekeken naar de prestaties van de arbeidsmarkt en de productenmarkt, de efficiëntie van de openbare sector, alsmede naar onderzoek en innovatie, onderwijs en beroepsopleiding, werkgelegenheid en sociale insluiting. Zij zouden de economische beleidsprioriteiten weerspiegelen die in de gezamenlijke analyse van de Europese Raad van de economische situatie in de lidstaten en in de eurozone als zodanig zijn geformuleerd, en rekening houden met de landenspecifieke aanbevelingen.

35. Het systeem van partnerschappen zou ook daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen omvatten, die in voorkomend geval lidstaten die onderling overeengekomen contractuele afspraken aangaan, steun bieden en aldus helpen investeren in groei- en werkgelegenheidsbevorderende beleidsmaatregelen.

36. Er zal verder worden gewerkt op basis van onderstaande hoofdpunten:

- Onderling overeengekomen contractuele afspraken zullen een "binnenlands voortgebrachte" inspanningsverplichting zijn waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de lidstaten, de Commissie en de Raad. Het nationale hervormingsprogramma dat elke lidstaat in het kader van het Europees semester indient, zal het uitgangspunt vormen voor de onderling overeengekomen contractuele afspraken, mede rekening houdend met de landenspecifieke aanbevelingen. Onderling overeengekomen contractuele afspraken zullen worden toegesneden op de behoeften van elke lidstaat afzonderlijk en zullen gericht zijn op een beperkt aantal belangrijke hefbomen voor duurzame groei, concurrentievermogen en het scheppen van banen. De in de onderling overeengekomen contractuele afspraken vervatte economische beleidsdoelen en -maatregelen moeten door de lidstaten overeenkomstig hun institutionele en constitutionele regelingen worden uitgewerkt, waarbij moet worden gezorgd voor volledig nationaal ownership door de nationale parlementen, de sociale partners en andere belanghebbenden hierbij op passende wijze te betrekken. De contractuele afspraken moeten met de Commissie worden besproken en onderling overeengekomen, voordat zij ter goedkeuring aan de Raad worden voorgelegd. De Commissie zal verantwoordelijk zijn voor het volgen van de overeengekomen uitvoering van de onderling overeengekomen contractuele afspraken, op basis van gezamenlijk overeengekomen termijnen.

- Wat de daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen betreft, zal verder worden gewerkt om alle opties met betrekking tot de precieze aard (zoals leningen, subsidies, garanties), de institutionele vorm en de omvang van de steun nader te onderzoeken, en er daarbij op te letten dat deze mechanismen geen verplichtingen met zich brengen voor de lidstaten die niet deelnemen aan het systeem van onderling overeengekomen contractuele afspraken en daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen; zij mogen geen instrument voor inkomensegalisatie worden en evenmin gevolgen hebben voor het meerjarig financieel kader, en zij moeten de budgettaire soevereiniteit van de lidstaten intact laten. Iedere financiële-steunovereenkomst die samenhangt met onderling overeengekomen contractuele afspraken, zal een juridisch bindend karakter hebben. De president van de EIB zal hierbij worden betrokken.

37. De Europese Raad verzoekt de voorzitter van de Europese Raad om, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Europese Commissie, verder te werken aan een systeem van onderling overeengekomen contractuele afspraken en van daarmee samenhangende solidariteitsmechanismen, op basis van bovenstaande richtsnoeren, en hierover verslag uit te brengen aan de Europese Raad van oktober 2014 met het oog op een algeheel akkoord over beide elementen. De lidstaten zullen nauw bij deze werkzaamheden worden betrokken.

Sociale dimensie van de EMU

38. De Europese Raad herhaalt het belang van ontwikkelingen op sociaal en werkgelegenheidsgebied in het kader van het Europees semester. Op basis van werkzaamheden van de Raad bevestigt de Europese Raad dat het gebruik van een scorebord van kernindicatoren op sociaal en werkgelegenheidsgebied als beschreven in het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid, relevant is.
39. De werkzaamheden omtrent het gebruik van werkgelegenheids- en sociale indicatoren volgens de voorstellen van de Commissie moeten ook met spoed worden voortgezet, opdat deze nieuwe instrumenten in het Europees semester 2014 kunnen worden ingezet. Het gebruik van deze ruimere waaier van indicatoren heeft uitsluitend ten doel een breder inzicht te krijgen in sociale ontwikkelingen.
40. Verdere maatregelen ter versterking van de sociale dimensie in de eurozone hebben een vrijwillig karakter voor lidstaten die niet aan de gemeenschappelijke munt deelnemen, en zullen volledig stroken met de eengemaakte markt in al zijn aspecten.

IV. MIGRATIESTROMEN

41. De Europese Raad heeft het verslag van het voorzitterschap over de werkzaamheden van de Taskforce Middellandse Zeegebied na de recente tragedies voor de kust van Lampedusa besproken. De Europese Raad herhaalt dat hij vastbesloten is het risico op nieuwe tragedies van deze aard in de toekomst te verkleinen.

De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Commissie, waarin 38 operationele acties staan beschreven. De Europese Raad roept op alles in het werk te stellen om uitvoering te geven aan in de mededeling voorgestelde acties, en daarbij een duidelijk tijdpad te volgen dat door de Commissie zal worden aangegeven. Intensievere samenwerking met derde landen om te voorkomen dat migranten gevaarlijke tochten naar de Europese Unie ondernemen, moet een prioriteit zijn. Voorlichtingscampagnes, regionale beschermingsprogramma's, mobiliteitspartnerschappen en een doeltreffend terugkeerbeleid zijn belangrijke onderdelen van deze totaalaanpak. De Europese Raad herhaalt het belangrijk te achten dat personen die bescherming behoeven, worden hervestigd en dat een bijdrage wordt geleverd aan de mondiale inspanningen op dit gebied. Hij vraagt tevens om de grensbewakingsoperaties van Frontex en de acties ter bestrijding van mensensmokkel en -handel te versterken, en ervoor te zorgen dat blijkt wordt gegeven van passende solidariteit ten aanzien van alle lidstaten met een hoge migratiedruk.

42. De Europese Raad verzoekt de Raad de uitvoering van deze acties regelmatig te monitoren. Hij zal in juni 2014 op het asiel- en migratievraagstuk terugkomen vanuit een breder beleids- perspectief voor de langere termijn, en dan strategische richtsnoeren voor verdere wetgevende en operationele programmering op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht formuleren. Met het oog op die bijeenkomst wordt de Commissie verzocht bij de Raad verslag uit te brengen over de uitvoering van de in haar mededeling geformuleerde acties.

V. UITBREIDING EN HET STABILISATIE- EN ASSOCIATIEPROCES

43. De Europese Raad is ingenomen met de conclusies inzake uitbreiding en het stabilisatie- en associatieproces die de Raad op 17 december heeft aangenomen, en onderschrijft deze conclusies.

VI. EXTERNE BETREKKINGEN

Negende ministeriële conferentie van de WTO

44. De Europese Raad is tevreden met de succesvolle afloop van de negende ministeriële conferentie op Bali. Vooral de nieuwe handelsfacilitatieovereenkomst zal alle WTO-leden aanzienlijke voordelen opleveren en de aanzet geven tot nieuwe banen en groei. Dit resultaat behelst ook belangrijke besluiten ter bevordering van de integratie van ontwikkelingslanden, in het bijzonder de MOL's, in het mondiale handelstelsel. De Europese Raad zegt opnieuw zijn steun toe aan het multilateraal handelstelsel en ziet uit naar een bespoediging van de onderhandelingen, opdat de Doha-ronde kan worden afgesloten.

Syrië

45. De Europese Raad neemt nota van de aankondiging van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ban Ki-Moon, dat op 22 januari 2014 een conferentie over Syrië wordt georganiseerd teneinde in het land een echte en inclusieve democratische transitie te bewerkstelligen, als uiteengezet in het communiqué van Genève van 30 juni 2012. De Europese Raad is diep bezorgd over de aanhoudende rampzalige humanitaire situatie in Syrië en over de ernstige impact die de crisis heeft op naburige landen. Met het oog op de pledgingconferentie over Syrië op 15 januari 2014 in Koeweit herinnert de Europese Raad aan de voortrekkersrol die de EU speelt inzake internationale hulpinspanningen, waarbij sedert het begin van de crisis meer dan 2 miljard euro is bijeengebracht. De EU steunt de werkzaamheden van humanitaire organisaties, met name de organisaties van de VN. De Europese Raad is ingenomen met de ondertekening, deze week, van de grootste toewijzing van financiële middelen voor humanitaire doeleinden die de EU ooit in één keer heeft verleend. De Europese Raad bevestigt dat de EU zal blijven ijveren voor het verlenen van humanitaire hulp aan hulpbehoevenden in Syrië zelf, en adequate financiering zal blijven vrijmaken op basis van een brede hulpstrategie en vraagt om verdere maatregelen die de doeltreffendheid van de EU-steun moeten verbeteren. De Europese Raad roept ook andere belangrijke internationale donoren op te ageren en hun verantwoordelijkheid op te nemen.

Centraal-Afrikaanse Republiek

46. De Europese Raad is uiterst bezorgd over de voortdurend verslechterende crisis in de Centraal-Afrikaanse Republiek en de ernstige gevolgen ervan voor de humanitaire en mensenrechtensituatie. Hij is ingenomen met de cruciale Franse militaire interventie, op basis van Resolutie 2127 (2013) van de VN-Veiligheidsraad, ter ondersteuning van de Afrikaanse strijdkrachten, om het land opnieuw veilig te helpen maken, en met de constante inzet van zijn Afrikaanse partners om de situatie te stabiliseren. In het kader van een integrale aanpak bevestigt de Europese Raad dat de EU bereid is het gebruik te bekijken van de juiste middelen om bij te dragen tot de huidige inspanningen om het land te stabiliseren, ook in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), zowel wat de militaire als de civiele dimensie daarvan betreft. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger in verband hiermee een voorstel te presenteren met het oog op een besluit tijdens de Raad (Algemene Zaken) in januari 2014.

Oostelijk Partnerschap

47. De Europese Raad verwelkomt de parafering door Georgië en de Republiek Moldavië van de associatieovereenkomsten, met inbegrip van diepe en brede vrijhandelsruimten, tijdens de top van het Oostelijk Partnerschap in Vilnius op 28 en 29 november. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie bereid is deze overeenkomsten zo spoedig mogelijk en uiterlijk eind augustus 2014 te ondertekenen.
48. De Europese Unie is nog altijd bereid om de associatieovereenkomst met Oekraïne te ondertekenen, met inbegrip van een diepe en brede vrijhandelsruimte, zodra Oekraïne daar klaar voor is. De Europese Raad dringt aan op terughoudendheid, eerbiediging van mensenrechten en grondrechten, en een democratische oplossing voor de politieke crisis in Oekraïne die tegemoetkomt aan de aspiraties van de Oekraïense bevolking. De Europese Raad beklemtoont dat alle soevereine staten het recht hebben hun besluiten met betrekking tot hun buitenlands beleid te nemen zonder ongepaste druk van buitenaf.

VII. ANDERE PUNTEN

Energie

49. De Europese Raad is ingenomen met de verslagen van de Raad over de implementatie van de interne energiemarkt en over de externe betrekkingen op energiegebied. In dit verband benadrukt hij dat spoedig werk moet worden gemaakt van de uitvoering van de in mei 2013 door de Europese Raad geformuleerde beleidslijnen, waarbij onder meer de werkzaamheden betreffende de elektriciteitsverbindingen tussen de lidstaten moeten worden geïntensiveerd. De Europese Raad zal tijdens zijn bijeenkomst in maart op het energiebeleid terugkomen.

EU-Strategie voor het Alpengebied

50. Onder verwijzing naar zijn conclusies van juni 2011 en de conclusies van de Raad over de toegevoegde waarde van macroregionale strategieën van oktober 2013 verzoekt de Europese Raad de Commissie om tussen nu en juni 2015 in samenwerking met de lidstaten een EU-strategie voor het Alpengebied op te stellen.
